

rende højtærede Konseilspræsident sige; thi den højtærede Konseilspræsident kan i det højeste sige, hvad han vil indstille til Hans Majestæt, og ikke, hvad Hans Majestæt vil bifalde. (*Borghjerg*: Det var ogsaa det, vi spurgte J. C. Christensen om, og det er ogsaa det, vi spørge Dem om). Vil det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (*Borghjerg*) ikke være taalmodig et lille Øjeblik, saa skal han faa sin Videbegærlighed stillt. Naar man spørger mig som Politiker, har jeg ikke, tror jeg, ladet nogen være i Tvivl om, hvad mit Standpunkt er i den Sag, nemlig at jeg mener, de overvejende Grunde tale for Oploselighed, og at jeg mener, at en Oplosning af Landstinget ikke vil kunne foregaa, uden at man opløser helt igennem, ogsaa de kongevalgte. (*Borghjerg*: Meget godt; endelig! endelig!) Endelig? Aah, der behøves ikke Tommeskruer for at faa det frem, for det vil det ærede Medlem kunne vide, at Udtalelser af den Art ere faldne fra mig flere Gange. (*Borghjerg*: Aldrig!) Jo, flere Gange ved offentlige Møder, hvor den Sag har været fremme. (*Konseilspræsidenten*: Hvorfor turde De ikke sige det i Landstinget, da De blev spurgt?)

Formanden: Jeg maa bede ærede Medlemmer tale een ad Gangen.

Ordføreren (N. Neergaard): Den højtærede Konseilspræsident hørte altsaa ikke, hvad jeg sagde før, at som Regeringens Chef kunde jeg ikke svare andet, end hvad jeg svarede, og hvis den højtærede Konseilspræsident havde svaret korrekt, da han blev spurgt her, maatte han have svaret paa samme Maade. Men jeg tror altsaa nu at have tilfredsstillt det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds med Hensyn til min Opfattelse af denne Sag.

Jeg skal saa til det ærede Medlem fra Kallerup (Leth Espensen) blot sige dette, at han opfattede Bestemmelsen om Befolkningstæthed og Vælgertal som en Bestemmelse, der gik i Retning af at indskrænke det Spillerum, der tidligere har været med Hensyn til at gøre Valgkredsene ulige store — jeg opfattede vist det ærede Medlem rigtigt der. Det er imidlertid, tror jeg, ikke ganske rigtigt, hvad det ærede Medlem sagde. For Opfattelsen har, hvad de tidligere Forhandlinger om Valgkredsens Omlægning her i Salen have vist, været den, at man skulde tilstræbe at gøre Valgkredsene paa det nærmeste lige store. Nu

har man altsaa i meget store Dele af Befolkningen, hvortil ogsaa jeg har hørt, haft samme Opfattelse, nemlig den, at den rent matematiske Lighed ikke var det rette paa dette Omraade, og netop for at understrege dette indsatte man saa efter vidtløftige Forhandlinger her i Tinget Bestemmelsen om Hensynet til Befolkningstætheden og Vælgertallet for at gøre det utvivlsomt, at der skulde være et vist Spillerum. Det er den historiske Sammenhæng her.

Jeg vender mig saa til det ærede Medlem fra Holbæk (Rode) og til den højtærede Konseilspræsident. Navnlig det ærede Medlem fra Holbæk bebrejdede os, at vi fraveg et gammelt Standpunkt i Grundlovssagen, nemlig dette, at Spørgsmaalet om Forholdstalsvalg til Folketinget først skal afgøres samtidig med Spørgsmaalet om en Ændring i Landstingets Sammensætning, og han vilde mene, at der i den Indrømmelse, vi her have gjort, laa en meget stor Realitet, et meget væsentligt politisk Tilbageskridt i Grundlovskampen fra Venstres Side. Det er ikke rigtigt. Som de Herrer ville have hørt af deres allierede, det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (*Borghjerg*), i hans Tale her, er der ikke saa stor Realitet deri, som det ærede Medlem fra Holbæk og Konseilspræsidenten vilde paa-staa. Men en Indrømmelse er der deri, som jeg til enhver Tid vil vedkende mig, og det er den, at vi have frafaldet vor principielle Modstand mod Forholdstalsvalgs Indførelse til Folketinget, at vi have erklæret os villige til at gaa til en almindelig Forhandling om denne Sag. Samtidig have vi fastholdt det Standpunkt, jeg ogsaa udtalte ved anden Behandling og altid har udtalt, at vi ikke mene det rigtigt at ændre Folketingets Sammensætning ved Indførelse af Forholdstalsvalg, før vi samtidig faa en for os tilfredsstillende Ændring i Landstingets Sammensætning. De Herrer have altsaa Uret i, at der ligger en stor reel Indrømmelse deri, men de have lige saa megen Uret i, at der ikke ligger nogen Indrømmelse af almindelig og principiel Natur deri. Det gør der. Der ligger altsaa deri, at vi give et tydeligt og klart Bevis paa, at vi ere villige til at forhandle om Forholdstalsvalgs Indførelse til Folketinget, naar vi kunne faa en for os tilfredsstillende Ændring af Landstingets Sammensætning. Det vise vi ved at sætte det paagældende Punktum ud af Grundloven og overlade det til Afgørelse ad den almindelige Lovgivnings Vej. I Realiteten